

У САРАДЊИ ИСТОРИЈСКОГ АРХИВА ПОЖАРЕВАЦ, ВОЈНОГ АРХИВА И ВОЈНОГ МУЗЕЈА МИНИСТАРСТВА ОДБРАНЕ РС, УЗ ПОДРШКУ МИНИСТАРСТВА КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА РС

Изложба у Паризу - допринос истинитој слици прошлости

Изложба „Србија у Великом рату 1914–1918“, Историјског архива Пожаревац, Војног архива и Војног музеја Министарства одбране Републике Србије, биће постављена у Културном центру Србије у Паризу до 19. октобра.



Корпусни генерал Бернард Барера, начелник Штаба Коннене војске оружаних снага Републике Француске

Свечано отварање приређено је 21. септембра и праћено је великом посећеношћу стручне и шире јавности, представника Француске, Русије, Сједињених Америчких Држава, Канаде и Србије.

Представљање ове поставке у Паризу, значајне за српску, али и светску историју, омогућило је Министарство културе и информисања Републике Србије поводом обележавања сто година од Версајске мировне конференције.

Изложбу, коју чини 270 историјских докумената и фотографија и 60 музејских предмета из фондова Историјског архива Пожаревац, Војног архива и Војног музеја, уз штампане публикације и документарни филм на француском, енглеском и српском језику, отворила је трећи секретар амбасаде Србије и в.д. директорка Културног центра Србије у Паризу Марија Несторовић.

Нашу земљу су том приликом представљали чланови српске цивилно - војне делегације: др Јасмина Николић, директорка Историјског архива Пожаревац и руководилац пројекта, потом, капетан бојног брода Горан Петровић, директор Војног архива Министарства одбране РС, потпуковник Градимир Матић, директор Војног музеја, др Маријана Мраовић, начелник у Војном архиву и коауторка изложбе и др Драгана Милорадовић, архивски саветник у Историјском архиву Пожаревац и коауторка изложбе.

ЈЕДИНА БАЛКАНСКА ДРЖАВА ОД ПОЧЕТКА УЗ АНТАНТУ

Приликом свечаног отварања, др Јасмина Николић је подсетила на то да је Краљевина Србија у Првом светском рату била активан чинилац међународних односа, како у ратним дејствима, тако и кроз широко дипломатско ангажовање и контакте са савезничким силама, и наставила:

- Сарадња са Француском, Великом Британијом и Русијом била

је интензивна и без њихове материјалне и моралне подршке није било могуће замислити тако упорну одбрану Србије. Из Русије, Велике Британије и Француске у Србију су и на Солунски фронт стизали војници, оружје, храна, новац и медицинске мисије.

- Велики допринос успеху српске војске дали су Французи. Блискост на линијама фронта исковала је ратно српско - француско другарство, које се посебно ценило. Од времена дочека српске војске на албанској обали, па до краја рата, српска војска је развила посебан однос према француској војсци и Французима. Спасовање српске војске на албанским обалама, евакуација, слање у болнице, одевање и опре-



Пуковник Пјер Аше, изасланик одбране Канаде



Изасланик одбране руске морнарице капетан бојног брода Владимир Минкевич и изасланик одбране Србије пуковник Мирослав Николић

Велико интересовање страних делегација

Отварању изложбе „Србија у Великом рату 1914 – 1918“ у Паризу, која је изазвала велико интересовање стручне и шире јавности, присуствовали су и корпусни генерал Бернард Барера, начелник Штаба Коннене војске оружаних снага Републике Француске, изасланик одбране руске морнарице капетан бојног брода Владимир Минкевич, са сугрупом, изасланик одбране Сједињених Америчких Држава пуковник Ален Пејер, са сугрупом, изасланик одбране Канаде пуковник Пјер Аше, са сугрупом, изасланик одбране Министарства одбране Републике Србије у Паризу пуковник Мирослав Николић, са сугрупом, председница Канцеларије бораца жртва Министарства војске Француске Малика Булаис, шеф Кабинета заменика градоначелнице Париза Михаел Верше.

Међу гостима били су и председници Удружења „Унија Срба“ и „Свесловенска заједница Срба“ у Француској, као и француски грађани и медији.

мање српских војника, подршка на Солунском фронту, допринели су позитивном утиску о Француској, Французима и њиховој војсци.

У даљем обраћању др Николић је указала на чињеницу да је Краљевина Србија била једина балканска држава која је од почетка до краја рата била поуздан савезник Антанте и тиме допринела њеној ратној победи, што је наглашено и на Мировној конференцији у Версају, и додала:

- Према извештајима делегације Краљевине СХС, на мировној конференцији у Версају 1919. године, она је од балканских ратова до краја Првог светског рата имала 1.900.000 жртава, односно око 60 процената укупног становништва. Из Првог светског рата Србија је изашла као осиромашена, обезљубљена, привредно експлоатисана земља, али као победник.

Иначе, изложба доноси 270 архивских докумената и фотографија и 60 музејских експоната, којима се приказују следеће теме: почетак Првог светског рата и операције Српске војске у 1914. години, Србија и њена војска у ратној 1915, савезници и Србија 1914–1916, рехабилитација и реорганизација Војске Краљевине Србије на Крфу, савезничке санитарске мисије и лечење Српске војске, Српска војска на Солунском фронту 1916–1917, хероине



Српска делегација - организатори и учесници пројекта „Србија у Великом рату“ у Културном центру Србије у Паризу, 21.9.2019.

ДИРЕКТОРКА ИСТОРИЈСКОГ АРХИВА ПОЖАРЕВАЦ И РУКОВОДИЛАЦ ПРОЈЕКТА ДР ЈАСМИНА НИКОЛИЋ

Темељи културе памћења, сећања и трајања

У обраћању приликом отварања изложбе „Србија у Великом рату 1914–1918“ у Културном центру Србије у Паризу, директорка Историјског архива Пожаревац и руководилац пројекта др Јасмина Николић, нагласила је да је ова истава „својеник који хода, говори и објашњава узвишени смисао живота који је за српске јунаке и хероје истрајно трајао. Она је велики допринос култури памћења, сећања и трајања.“

- Изричито истрајно историјски научни метод, са уједињеним и архивским документима, ауторским тим и њиховим истраживањима, намеру да афирмацијом историјских докумената и фотографија о Србији и времену Првог светског рата, као и научних резултата српске историографије, скрену пажњу на истраживања историјске ревиције историје, као и да покажу и докажу да има смисла вршити валоризацију прошлости, јер од-



Др Јасмина Николић на свечаном отварању изложбе

говорношћу према својој држави и истраживању историје захтева да се свеукупно јавности понуди корисне систематизоване научне знања о историјској слици прошлости, а што је основа даље научног изучавања војне и политичке историје Првог светског рата, додала је између осталог др Јасмина Николић.

и добровољци у Српској војсци и њихов долазак на Солунски фронт, пробој Солунског фронта и ослобођење Србије 1918. и губици Српске војске у Првом светском рату.

СРБИЈА УВЕК НА СТРАНИ ДОБРА

Капетан бојног брода и директор Војног архива МО РС Србије Горан Петровић је на отварању изложбе „Србија у Великом рату 1914–1918“ у Паризу истакао да је мало народа било увек на правој страни историје, на страни добра.

- Мало је малих народа својим жртвовањем уписано великим словима у светску историју. И својим ратоводством, увек одбрамбеним. Зато овом изложбом подсећамо на значајне личности, од судне битке, велике губитке и велике победе, рекао је капетан Петровић.

Нагласио је да српски војници, који су на својим плећима изнели те пресудне историјске тренутке и који су током година Првог светског рата исписивали најсветије и најсветлије странице српске војне историје, не смеју бити заборављени.

- Треба имати у виду да је Кра-

љевина Србија дала потпуни допринос ратним напорима савезника и не треба да чуде, збуњују или звуче претерано речи страних сведока српског страдања који су писали да је у Србији скоро сваки Србин војник, додао је капетан Петровић, истичући да се изложбом „Србија у Великом рату 1914-1918“ у Српском културном центру у Паризу, подсећамо заједничке историје током које су се француски и српски војници препознавали као „браћа по оружју“ и „браћа по идеалима“, а пре свега по љубави према слободи.

Иначе, овом приликом је за чланове српске цивилно - војне делегације организована званична посета Војном музеју Француске. Кроз изложбено поставку о Наполеону Бонапарту провео их је директор овог музеја, генерал Alexandre d'Andoque de Seriege. Након тога је српске представнике примио у свом кабинету, где су вођени разговори о даљим начинима сарадње, размешени су контакти и публикације.

Текст: А. М.
Фотографије:
Културни центар Србије у Паризу